

SENAT DE BELGIQUE BELGISCHE SENAAT

SESSION DE 1958-1959

4 NOVEMBRE 1959

Proposition de loi modifiant l'article 4 de la loi du 24 juillet 1923 formant l'article 4 de la loi du 31 mai 1888 établissant la libération conditionnelle et les condamnations conditionnelles dans le système pénal.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

On comprend ce qui a porté le législateur de la loi du 31 mai 1888 instituant la libération conditionnelle (dont l'article 4 a été reproduit sur ce point par la loi du 24 juillet 1923) à doubler le délai de la peine encore à subir, avant que la liberté conditionnelle accordée à un condamné soit définitivement acquise. Il a voulu donner à l'institution de la libération conditionnelle un effet d'intimidation et assurer à l'épreuve qu'elle constitue sa pleine efficacité. Mais depuis la loi du 25 avril 1896 sur la réhabilitation des condamnés, élargie depuis lors par la loi du 8 février 1954, ce mobile ne se justifie plus d'une manière complète et la disposition envisagée blesse la justice distributive. Voici deux condamnés frappés l'un et l'autre d'une peine de quinze ans de travaux forcés. Après sept ans d'exécution de leur peine, l'un des deux est jugé digne de bénéficier de la libération conditionnelle. L'autre, jugé incorrigible ou dangereux, est maintenu en état d'incarcération jusqu'à l'expiration de sa peine, soit quinze ans. Le dernier peut obtenir sa réhabilitation, par application de la loi du 25 avril 1896, cinq ans après sa mise en liberté, qui elle-même se situe à huit ans après la libération conditionnelle du premier. Il peut donc être réhabilité après un terme de treize ans depuis la mise en liberté de celui-ci et après un terme de vingt ans depuis son incarcération. Le premier, par contre, ne peut demander sa réhabilitation qu'après deux fois huit ans, soit seize ans après sa libération

ZITTING 1958-1959

4 NOVEMBER 1959

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 4 van de wet van 24 juli 1923 (art. 4 van de wet van 31 mei 1888), waarbij de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordelingen in het strafstelsel worden ingevoerd.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Wij weten allen waarom in de wet van 31 mei 1888 op de voorwaardelijke invrijheidstelling, waarvan artikel 4 op dit punt is overgenomen door de wet van 24 juli 1923, is bepaald dat een voorwaardelijk in vrijheid gestelde zijn vrijheid niet voorgoed zal herkrijgen voordat het dubbele van de nog overblijvende straftijd is verstreken. Het was de bedoeling van de toenmalige wetgever om aan de voorwaardelijke invrijheidstelling een zekere vrees te verbinden en de aldus opgelegde proeftijd zo doeltreffend mogelijk te maken. Sinds de wet van 25 april 1896 op het eerherstel van de veroordeelden, later uitgebreid door de wet van 8 februari 1954, gaat dat argument evenwel niet meer geheel en al op en wordt de verdelende rechtvaardigheid door die bepaling te kort gedaan. Laten wij veronderstellen dat twee veroordeelden elk vijftien jaar dwangarbeid hebben gekregen. Na zeven jaar wordt een van beiden waardig gekeurd voor voorwaardelijke invrijheidstelling. De andere wordt onverbeterlijk en gevaarlijk geacht en moet zijn straf uitzitten. Hij blijft dus vijftien jaar gevangen. Doch vijf jaar na zijn vrijlating, die acht jaar na de voorwaardelijke invrijheidstelling van de eerste komt, kan hij eerherstel verkrijgen op grond van de wet van 25 april 1896. Hij kan dus dertien jaar na de vrijlating van de eerste en twintig jaar na zijn eigen opsluiting in eer worden hersteld. De eerste daarentegen moet tweemaal acht jaar wachten voordat hij eer-

conditionnelle et vingt-trois ans après son incarcération.

La présente proposition de loi, en même temps qu'elle accentue la confiance que mérite l'institution de la libération conditionnelle, tend à faire disparaître cette injustice. Elle accorde au condamné libéré un régime plus favorable qu'au condamné qui a exécuté toute sa peine, puisque les cinq ans d'attente, imposés par le 3° de l'article 1er de la loi sur la réhabilitation peuvent être inclus dans la durée de la peine encore à subir. Mais cet avantage est justifié puisque la libération conditionnelle est une récompense (cf. l'exposé des motifs de la loi du 31 mai 1888, Pasin. 1888, p. 223).

A titre subsidiaire, pour le cas où le Sénat n'estimerait pas pouvoir réduire le terme d'épreuve du condamné libéré conditionnellement dans la mesure proposée, l'auteur de la proposition est d'avis que le libéré conditionnel et le condamné qui a exécuté toute sa peine devraient au moins être placés sur un pied d'égalité, au point de vue de la réhabilitation. Il propose à cet effet que le terme d'épreuve imposé au libéré conditionnel concorde avec la durée de sa peine encore à subir, augmentée de cinq ans. Comme le condamné qui a exécuté toute sa peine, ne peut demander sa réhabilitation que cinq ans après l'extinction de sa peine, les conditions requises en vue de la recevabilité de la requête en réhabilitation seront les mêmes pour l'un et l'autre. Dans ce cas, le dispositif de l'article unique devrait se lire comme suit :

« *Article unique.* — Au premier alinéa de l'article 4 de la loi du 24 juillet 1923, les mots : « si » la révocation n'est pas intervenue avant l'expiration d'un délai égal au double du terme » d'incarcération que celui-ci avait encore à subir » à la date à laquelle la mise en liberté a été ordonnée en sa faveur », sont remplacés par les mots : « si la révocation n'est pas intervenue avant l'expiration d'un délai de cinq ans au-delà du terme » d'incarcération que celui-ci avait encore à subir » à la date à laquelle la mise en liberté a été accordée en sa faveur. »

R. ANCOT.

herstel kan vragen, d.i. zestien jaar na zijn voorwaardelijke invrijheidstelling en drieëntwintig jaar na zijn opsluiting.

Dit voorstel van wet wil het vertrouwen verstevigen dat het instituut van de voorwaardelijke invrijheidstelling verdient, en tevens gedaan maken met de onrechtvaardigheid die wij aanklagen. Het behandelt de in vrijheid gestelde gunstiger dan de veroordeelde die zijn straf heeft moeten uitzitten, doordat de wachttijd van vijf jaar, bij artikel 1, 3°, van de wet op het eerherstel bepaald, in de nog overblijvende straftijd mag worden begrepen. Dit voorrecht is evenwel verantwoord, omdat de voorlopige invrijheidstelling een beloning is (cf. de memorie van toelichting van de wet van 31 mei 1888, Pasin. 1888, blz. 223).

Subsidiair is de indiener van oordeel dat, ingeval de Senaat het onmogelijk zou achten om de proeftijd van de voorwaardelijk in vrijheid gestelde in een dergelijke mate te verkorten, de voorwaardelijk in vrijheid gestelde en de veroordeelde die zijn straf heeft uitgezeten, ten minste op gelijke voet moeten worden geplaatst wat hun eerherstel betreft. Met het oog daarop wil hij de proeftijd van de voorwaardelijk in vrijheid gestelde in overeenstemming gebracht zien met de nog overblijvende straftijd, vermeerderd met vijf jaar. Daar de veroordeelde die zijn straf heeft uitgezeten, daarna nog vijf jaar moet wachten om eerherstel te vragen, zullen de eisen voor de ontvankelijkheid van het verzoek om eerherstel dan ook in beide gevallen dezelfde zijn. Te dien einde zou het enige artikel dienen te worden gelezen als volgt :

« *Enig artikel.* — In het eerste lid van artikel 4 van de wet van 24 juli 1923 worden de woorden : « indien de herroeping niet is ingetreden voor » het verstrijken van een termijn ten minste gelijk » aan het dubbel van de gevangenzittingstermijn » die hem te doen overbleef op de datum waarop » de invrijheidstelling te zijnen voordele werd » bevolen » vervangen als volgt : « indien de herroeping niet is ingetreden voor het verstrijken » van een termijn van vijf jaar na de gevangenzittingstermijn die hem te doen overbleef op de » datum waarop de invrijheidstelling te zijnen » voordele werd bevolen. »

Proposition de loi modifiant l'article 4 de la loi du 24 juillet 1923 formant l'article 4 de la loi du 31 mai 1888 établissant la libération conditionnelle et les condamnations conditionnelles dans le système pénal.

Article Unique.

Au premier alinéa de l'article 4 de la loi du 24 juillet 1923 les mots « si la révocation n'est pas intervenue avant l'expiration d'un délai égal au double du terme d'incarcération que celui-ci avait encore à subir à la date à laquelle la mise en liberté a été ordonnée en sa faveur », sont remplacés par les mots : « si la révocation n'est pas intervenue avant l'expiration du terme d'incarcération que celui-ci avait encore à subir à la date à laquelle la mise en liberté a été ordonnée en sa faveur. »

R. ANCOT.

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 4 van de wet van 24 juli 1923 (art. 4 van de wet van 31 mei 1888), waarbij de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordelingen in het strafstelsel worden ingevoerd.

Enig Artikel.

In het eerste lid van artikel 4 van de wet van 24 juli 1923 worden de woorden : « indien de herroeping niet is ingetreden voor het verstrijken van een termijn ten minste gelijk aan het dubbel van de gevangenzittingstermijn die hem te doen overbleef op de datum waarop de invrijheidstelling te zijnen voordele werd bevolen » vervangen als volgt : « indien de herroeping niet is ingetreden voor het verstrijken van de gevangenzittingstermijn die hem nog te doen overbleef op de datum waarop de invrijheidstelling te zijnen voordele werd bevolen. »